

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธที่มีต่อระดับสุขภาพทางจิตของผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ
2. เพื่อศึกษาประสบการณ์เกี่ยวกับสุขภาพทางจิตของผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ หลังการเข้าร่วมกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธ

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังการเข้าร่วมกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธ ผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ จะมีคะแนนสุขภาพทางจิตสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกลุ่ม
2. หลังการเข้ากลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธ ผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพที่เข้าร่วมกลุ่ม จะมีคะแนนสุขภาพทางจิตสูงกว่าผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยยาเสพติดที่เป็นผู้ป่วยใน ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่เข้าร่วมโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย-ทางสายใหม่ (FAST MODEL) สถาบันธัญญารักษ์ ที่สมัครใจเข้าร่วมกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธและมีคะแนนสุขภาพทางจิตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม จำนวน 36 คน มาจัดเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ระยะเวลาในการดำเนินกลุ่ม กลุ่มละ 20-25 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 7 ช่วง (session) ช่วงละประมาณ 3-4 ชั่วโมง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

คัดเลือกจากผู้สมัครใจให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ หลังการเข้ากลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธ จำนวน 6 คน คน เป็นหญิง 4 คน ชาย 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ

1. กลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธ ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์ ดร.โสรัจ โภธิแก้ว โดยผู้วิจัยจัดโปรแกรมการดำเนินกลุ่มภายหลังการศึกษานำร่องกับผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันธัญญารักษ์ เพื่อเป็นแนวทางและให้มีความสอดคล้องกับบริบทของผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งผ่านการพิจารณาและตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนการนำไปใช้ทดลอง

2. แบบวัดสุขภาวะทางจิตที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากกรอบอ้างอิงจากแบบวัดสุขภาวะทางจิตของ Ryff (1989) ที่พัฒนาโดย วรปสร โรหิตะบุตร (2549) โดยมีทั้งหมด 48 ข้อ มีค่าความเที่ยงทั้งหมด .88 ผู้วิจัยนำแบบวัดสุขภาวะทางจิตฉบับดังกล่าวมาพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับบริบททางศาสนาและสังคมไทย รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ โดยแบบวัดครั้งนี้มีจำนวน 54 ข้อ มีค่าความเที่ยงทั้งหมด .92 และค่าความเที่ยงขององค์ประกอบแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน มีค่าตั้งแต่ .65 - .71

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาจากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ในการศึกษานำร่อง เพื่อเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง

2. สมุดบันทึกประจำวันสำหรับให้สมาชิกบันทึกประสบการณ์ส่วนตนที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ภายหลังการเข้าร่วมกลุ่ม

3. แบบประเมินหลังการเข้าร่วมกลุ่ม

ขั้นตอนการทดลองและเก็บข้อมูล

ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่มีคะแนนสุขภาวะทางจิตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ป่วย (pre-test) ในขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (n=105) และสมัครใจเข้าร่วมงานวิจัยโดยแสดงความยินยอม จำนวน 36 คน มาจัดกลุ่มเป็น กลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 3 กลุ่ม สมาชิกกลุ่มละ 6 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย และทดสอบค่าเฉลี่ย

ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากนั้นผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และ การรักษาข้อมูลเป็นความลับ ระยะเวลาในการดำเนินการ นัดหมายเวลา สถานที่ การดำเนินกลุ่ม

ระยะทดลองในกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธในกลุ่มทดลอง และขอให้ สมาชิกบันทึกประจำวันหลังการดำเนินกลุ่มสิ้นสุดลงในแต่ละวัน

ระยะหลังการทดลอง

1. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลแบบวัดสุขภาวะทางจิตชุดสลับข้อ (post-test) และแบบประเมิน หลังการเข้าร่วมกลุ่มกับกลุ่มทดลอง
2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลแบบวัดสุขภาวะทางจิตชุดสลับข้อ (post-test) กับกลุ่มควบคุม
3. ผู้ช่วยวิจัยขอสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth Interview) สมาชิกที่สมัครใจให้ความร่วมมือ ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ภายหลังการเข้ากลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการ ปรึกษาแนวพุทธ จำนวน 6 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนสุขภาวะทางจิต
2. ทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยคะแนนสุขภาวะทางจิตระหว่างระยะหลังเข้ากลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการ ปรึกษาแนวพุทธ กับระยะก่อนเข้ากลุ่มของกลุ่มทดลอง
3. ทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (independent t – test) เพื่อทดสอบความแตกต่าง ของคะแนนสุขภาวะทางจิตในระยะหลังเข้ากลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนว พุทธ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ถอดเทปบทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจร่วมการสัมภาษณ์แบบคำต่อ คำ (verbatim)

2.2 ผู้วิจัยอ่านบทสัมภาษณ์ที่ถอดเทปแบบคำต่อคำทั้งหมดซ้ำหลายๆ รอบ

แล้วถอดรหัสข้อความ (coding)

2.3 วางเกณฑ์ และระบุเนื้อหาสำคัญหรือประเด็นหลัก (theme) ที่ได้จากการถอดรหัสบทสัมภาษณ์

2.4 จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาที่มีความเหมือนกัน (categories) หรือเข้ากลุ่มเดียวกัน และตั้งชื่อหมวดหมู่ตามลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏ

2.5 ตรวจสอบข้อมูล และความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการนำบทสัมภาษณ์ที่ได้จากการถอดรหัสบทสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา และผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ด้านการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 2 ท่าน อ่านบทสัมภาษณ์ที่เป็นตัวอักษร (script) และทำการถอดรหัสข้อความ จากนั้นนำมาเปรียบเทียบความสอดคล้อง และความแตกต่างจากการถอดรหัสของผู้วิจัย

2.6 ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญประชุมร่วมกัน เพื่อสรุปความคิดเห็นจากการถอดรหัสข้อความ โดยเลือกรหัสข้อความที่เห็นตรงกัน หากรหัสใดที่เห็นไม่ตรงกัน ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาหาข้อสรุปร่วมกันอีกครั้ง จนได้ข้อสรุปที่ตรงกัน (peer debriefing) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าประเด็นหลัก (theme) ที่ได้จากการถอดรหัสข้อความตรงกันเป็นส่วนใหญ่ และประเด็นหลัก (theme) ในส่วนที่ไม่ตรงกันนั้นมาจากการเลือกใช้คำที่มีความหมายครอบคลุมรหัสข้อความแตกต่างกัน และประเด็นหลัก (theme) บางประเด็นก็ถูกจัดใหม่ให้เป็นประเด็นย่อยจากการพิจารณาหาข้อสรุปร่วมกันอีกครั้งของผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. สำหรับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานคือ ผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพหลังการเข้ากลุ่มมีคะแนนสุขภาวะทางจิตสูงกว่าก่อนการเข้ากลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. สำหรับสมมติฐานข้อที่ 2 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานคือผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพในกลุ่มทดลองมีคะแนนสุขภาวะทางจิตสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า หลังการเข้าร่วมการทดลอง

1. บรรยากาศของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธ

1.1 บรรยากาศทางกายภาพ

1.1.1 บรรยากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้

1.1.2 บรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้

1.2 สัมพันธภาพของสมาชิก

1.2.1 ถักทอสายใยแห่งความสัมพันธ์

1.2.2 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน

1.2.3 การเป็นกระจกสะท้อนชีวิตให้แก่กัน

1.2.4 ความปรารถนาที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

1.2.5 การได้รับกำลังใจและพลังในการดำเนินชีวิต

2. ผู้นำกลุ่ม

2.1 คุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม

2.1.1 ความเป็นมิตร

2.1.2 การสร้างความเป็นเนื้อเดียวกัน

2.2 บทบาทของผู้นำกลุ่ม

2.2.1 การสื่อสารอย่างเข้าใจ เสมอ สมาน

2.2.2 การเอื้ออำนวยของผู้นำกลุ่มในกระบวนการ ซึ่งปรากฏใน 4 ลักษณะ ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นเนื้อเดียวกันตลอดกระบวนการ คือ

- (1) การเอื้ออำนวยให้มีการเปิดเผยเรื่องราว ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของสมาชิกในกลุ่ม
- (2) การเอื้ออำนวยให้เกิดการปฏิสัมพันธ์
- (3) การเอื้ออำนวยให้เกิดความงอกงามในจิตใจของสมาชิกกลุ่ม
- (4) การเอื้ออำนวยให้เกิดการคลี่คลายปัญหาของสมาชิก

2.3 ความรู้สึกของสมาชิกต่อผู้นำกลุ่ม

2.4 การวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำกลุ่ม บทบาทของผู้นำกลุ่ม และความรู้สึกที่ดีของสมาชิกต่อผู้นำกลุ่ม เข้ากับความเป็นกัลยาณมิตรตามหลักพุทธธรรมของผู้นำกลุ่ม

3. สุขภาวะทางจิตของผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ

3.1 ก่อนการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

3.1.1 ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกลุ่ม

3.1.2 ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อชีวิตตนเอง

3.2 หลังการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

3.2.1 สุขภาวะทางจิตตามกรอบแนวคิดของ Ryff (1989) ประกอบด้วย 6 มิติ ดังนี้

- (1) ความเป็นตัวของตัวเอง (autonomy)
- (2) ความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม (environment mastery)
- (3) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น (positive relation with others)
- (4) การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต (purpose in life)
- (5) การยอมรับในตนเอง (self-acceptance)
- (6) การมีความงอกงามในตน (personal growth)

3.2.2 ประสบการณ์สุขภาวะทางจิต ความงอกงาม และการขยายทัศนคติความเข้าใจชีวิตตามฐานของพุทธธรรม

3.2.2.1 ด้านจิตใจ

- (1) การหมดไปของความทุกข์ (ในเรื่องนั้น ขณะนั้น)
- (2) สภาวะจิตใจที่มีความสุข สงบ โสภโง

3.2.2.2 ด้านความเข้าใจ

- (1) เข้าใจความจริงของชีวิต
- (2) การเห็นความคาดหวังของตัวเองที่ไม่สอดคล้องกับความจริง

3.2.2.3 ด้านความรู้สึกต่อผู้คนและสิ่งแวดล้อม

- (1) ความสำนึกขอบคุณ ระลึกถึง และมองเห็นคุณค่าของผู้คน และสรรพสิ่งที่เกี่ยวข้องชีวิตตน

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ามีข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยไม่สามารถสุ่มแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมได้ (random assignment) เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องระเบียบและข้อกำหนดในการดูแลจัดการโปรแกรมการบำบัดรักษาผู้ป่วยฯ ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการสุ่มอย่างง่ายเพื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละติกร่วมการทดลอง (random treatment) และผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติเพื่อแก้ไขข้อจำกัดที่เกิดขึ้น

โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนสุขภาวะทางจิตก่อนการทดลอง พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนสุขภาวะทางจิตของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน เพื่อยืนยันในเรื่องความเท่าเทียมกันของคะแนนสุขภาวะทางจิตที่มีมาก่อนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บข้อมูลระยะติดตามผลสุขภาวะทางจิตของผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพในระยะติดตามผลได้ เนื่องจากระยะเวลาการเก็บข้อมูลติดตามผลจะเป็นเวลาเดียวกันกับที่สมาชิกในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมบางคนครบโปรแกรมการบำบัดและออกจากสถาบันธัญญารักษ์ในช่วงเวลาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นผลการนำกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธที่มีต่อการเพิ่มระดับสุขภาวะทางจิตของผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งได้ยืนยันจากข้อมูลเชิงสถิติและข้อมูลเชิงคุณภาพว่ากระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพุทธสามารถเอื้อให้สมาชิกซึ่งเป็นผู้ป่วยยาเสพติดพัฒนาสุขภาวะเพิ่มขึ้น จึงเป็นแหล่งข้อมูลอันหนึ่งที่จะนำไปใช้ในการทำความเข้าใจและพัฒนาสุขภาวะทางจิตให้แก่ผู้ป่วยยาเสพติดต่อไป

2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ทำงานด้านฟื้นฟู รักษา และป้องกันด้านยาเสพติด หรือองค์กรที่ทำงานช่วยเหลือเยียวยาจิตใจในการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับฝึกอบรมและการฝึกฝนจนเกิดความความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพุทธเพื่อนำไปใช้ช่วยเหลือผู้ป่วยฯ

3. การที่ผู้ป่วยยาเสพติดในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับได้รับประสบการณ์กลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธจนเกิดการพัฒนาสุขภาวะทางจิต จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยฯ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดใกล้ครบกำหนดตามโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพที่กำลังเตรียมตัวกลับออกไปใช้ชีวิตตามปกติของตน จึงควรจัดให้ผู้ป่วยฯได้เข้าร่วมกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธก่อนที่จะจำหน่ายออกจากโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ป่วยฯมีสุขภาวะทางจิตที่ดีในการออกไปใช้ชีวิตในสังคม

4. จากผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกระบวนการในกลุ่มทดลองและข้อจำกัดบางประการ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผู้ที่สนใจทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างนี้ ควรให้ความสำคัญ ความใส่ใจและคำนึงถึงระยะเวลาในการดำเนินกลุ่มที่มีความต่อเนื่องไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง และการคัดเลือกสมาชิกควรจะเป็นสมาชิกที่พ้นช่วงการบำบัดรักษาสารเสพติดด้วยยาเพื่อช่วยให้

สมาชิกมีความพร้อมทางร่างกายและผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นจากยาที่รักษา และการจัดสถานที่ในการทดลองควรเป็นสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปลอดภัย โลง สงบ

5. ผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธทำให้สมาชิกพัฒนาสุขภาวะทางจิต และขยายทัศนคติต่อความเข้าใจโลกและชีวิตตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ในการวิจัยครั้งต่อไปที่จะศึกษาเกี่ยวกับสุขภาวะทางจิตที่พัฒนาจากการเข้าร่วมกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธ น่าจะมีการศึกษาองค์ประกอบเกี่ยวกับการขยายทัศนคติต่อความเข้าใจโลก และชีวิตตามความเป็นจริงเพิ่มเติมจากกรอบแนวคิดเดิมของสุขภาวะทางจิต

6. การวิจัยเกี่ยวกับผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธที่มีต่อการพัฒนาสุขภาวะทางจิตของผู้ป่วยยาเสพติดในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพในครั้งต่อไป ควรจัดให้มีการติดตามผล เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความคงอยู่ของสุขภาวะทางจิต และนำแนวทางนั้นไปใช้ในการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตแบบยั่งยืนให้กับผู้ป่วยฯ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการกลับไปใช้ชีวิตปกติในสังคมต่อไป